

PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA GIẢNG VIÊN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ TRONG BẢO VỆ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG CỦA ĐẢNG Ở HỌC VIỆN Y - DƯỢC HỌC CỔ TRUYỀN VIỆT NAM HIỆN NAY

Tương Thị Thắm
Học viện Y - Dược học cổ truyền Việt Nam

Tóm tắt: Giảng viên lý luận chính trị có vai trò then chốt trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng tại Học viện Y – Dược học cổ truyền Việt Nam. Trong kỷ nguyên số, sự lan truyền nhanh chóng của “tin giả” về công dụng “thần dược”, phủ nhận vắc-xin hay xuyên tạc chính sách y tế khiến sinh viên y dược dễ bị ảnh hưởng nếu thiếu bản lĩnh tư tưởng. Bài báo nhấn mạnh trách nhiệm giảng viên không chỉ truyền thụ kiến thức mà còn rèn luyện tư duy phản biện, kỹ năng xác thực thông tin, năng lực tranh luận và đạo đức nghề y. Nghiên cứu nêu rõ thực trạng thành tựu, hạn chế. Từ đó, đề xuất giải pháp đồng bộ: nâng cao nhận thức của toàn Học viện, bồi dưỡng kỹ năng số cho giảng viên, đổi mới phương pháp giảng dạy gắn với nghiên cứu lâm sàng, tăng cường viết bài và hợp tác quốc tế, đồng thời hoàn thiện cơ chế chính sách và phong trào thi đua nhằm bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

Từ khóa: Giảng viên lý luận chính trị; Học viện Y Dược học cổ truyền Việt Nam; Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

PROMOTING THE ROLE OF POLITICAL THEORY LECTURERS IN SAFEGUARDING THE PARTY’S IDEOLOGICAL FOUNDATION AT THE VIETNAM ACADEMY OF TRADITIONAL MEDICINE AND PHARMACY TODAY

Tuong Thi Tham
Vietnam Academy of Traditional Medicine and Pharmacy

Abstract: Political theory lecturers play a pivotal role in protecting the Party’s ideological foundation at the Vietnam Academy of Traditional Medicine and Pharmacy. In the digital era, the rapid spread of “fake news” about so-called miracle drugs, vaccine denial, or distortions of health policies makes medical and pharmaceutical students vulnerable if they lack ideological resilience. This article emphasizes that lecturers are responsible not only for delivering knowledge but also for fostering critical thinking, fact-checking skills, debating competence, and medical ethics. The study highlights the current achievements and limitations, from which it proposes comprehensive solutions: raising awareness across the Academy, enhancing digital skills for lecturers, innovating teaching methods linked with clinical research, promoting academic writing and international cooperation, as well as improving institutional policies and emulation movements to safeguard the Party’s ideological foundation.

Keywords: Political theory lecturers; Vietnam Academy of Traditional Medicine and Pharmacy; Safeguarding the Party’s ideological foundation.

Nhận bài: 14/08/2025

Phản biện: 15/09/2025

Duyệt đăng: 18/09/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong kỷ nguyên số, sự giao thoa giữa truyền thông đại chúng, mạng xã hội và tiến bộ công nghệ vừa mở ra cơ hội tiếp cận tri thức, vừa tạo ra môi trường thuận lợi để quan điểm sai trái, thù địch khuếch tán với tốc độ rất cao. Lĩnh vực y tế và dược học, đặc biệt là y học cổ truyền, thường xuyên trở thành “điểm nóng” của thông tin sai lệch: từ câu chuyện thổi phồng công dụng của “thần dược”, phủ nhận cơ sở khoa học của vắc xin, đến xuyên tạc chính sách bảo hiểm y tế, tự chủ bệnh viện, hay công kích đội ngũ thầy thuốc. Nghị quyết 35-NQ/TW (2018) khẳng định bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng và đấu tranh phản bác quan điểm sai trái, thù địch là nhiệm vụ thường xuyên, trọng yếu của toàn Đảng, toàn dân và toàn quân. Học viện Y - Dược học cổ truyền Việt Nam là đơn vị công lập trực thuộc Bộ Y tế, có sứ mạng đào tạo bác sĩ và dược sĩ các trình độ, nghiên cứu

khoa học và chuyển giao công nghệ y dược. Trong bối cảnh đó, Học viện Y - Dược học cổ truyền Việt Nam không chỉ là nơi đào tạo nguồn nhân lực chuyên môn mà còn là “phên dậu” tư tưởng, góp phần củng cố niềm tin khoa học, đạo đức nghề nghiệp và trách nhiệm xã hội của sinh viên. Là cơ sở đào tạo và nghiên cứu đặc thù, kết hợp giữa y học cổ truyền và y học hiện đại, gắn với bệnh viện, viện nghiên cứu, phòng thí nghiệm, mạng lưới thực hành và phục vụ cộng đồng. Chính đặc thù này yêu cầu cao về năng lực nhận diện, phân tích và phản bác các luận điệu sai trái liên quan đến tri thức y dược, đạo đức nghề y, chính sách y tế, cũng như về phương diện chính trị, tư tưởng. Ở trung tâm của nhiệm vụ đó là giảng viên lý luận chính trị: lực lượng vừa giảng dạy nền tảng tư tưởng của Đảng, vừa dẫn dắt sinh viên hình thành năng lực phản biện khoa học, năng lực truyền thông học thuật và bản lĩnh chính trị trong môi trường số.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Một số vấn đề lý luận, thực tiễn về vai trò của giảng viên lý luận chính trị trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng ở Học viện Y - Dược học cổ truyền Việt Nam hiện nay

Lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh, công tác tư tưởng luôn có vị trí “đi trước mở đường”, bảo đảm tính chính danh, tính thống nhất và sức mạnh tinh thần của sự nghiệp cách mạng. Trong bối cảnh kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế sâu rộng, các biểu hiện đa dạng về hệ giá trị, lối sống, quan niệm đạo đức nảy sinh mạnh mẽ trong đời sống xã hội; không gian mạng càng làm gia tăng tính phân mảnh của tri thức và rút ngắn chu kỳ lan truyền thông tin. Do đó, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác quan điểm sai trái, thù địch không chỉ là nhiệm vụ chính trị của mỗi giảng viên lý luận chính trị ở Học viện, mà còn là nhiệm vụ khoa học, giáo dục, đòi hỏi hệ chuẩn mực học thuật, phương pháp luận và đạo đức nghề nghiệp để thuyết phục công chúng trẻ, đặc biệt là sinh viên ngành y dược.

Trong mục tiêu giáo dục đại học, giảng viên lý luận chính trị không chỉ truyền thụ kiến thức mà còn kiến tạo năng lực: năng lực tư duy phản biện dựa trên chứng cứ; năng lực xác thực thông tin; năng lực đối thoại và tranh luận có văn hóa; năng lực liên hệ triết học, chính trị với tình huống nghề nghiệp cụ thể. Với đặc thù y dược, nội dung các môn học lý luận chính trị cần gắn kết, trở thành thành chuẩn mực đạo đức nghề y, trách nhiệm phục vụ cộng đồng, tinh thần tôn trọng chứng cứ, tôn trọng khoa học và pháp luật. Khi giảng viên lý luận chính trị thực sự là “kiến trúc sư diễn ngôn” người thiết kế, định hướng và lan tỏa diễn ngôn khoa học, chính trị, đạo đức trên giảng đường, bệnh viện, viện nghiên cứu và không gian mạng, năng lực miễn dịch tư tưởng của sinh viên được nâng lên, niềm tin khoa học của xã hội được củng cố.

Nghị quyết Đại hội XIII khẳng định: “công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch được lãnh đạo, chỉ đạo tập trung, chuyển biến tích cực”. Những năm qua, Học viện Y - Dược học cổ truyền Việt Nam đã phát huy được đội ngũ giảng viên lý luận chính trị trong đấu tranh phản bác quan điểm sai trái, thù địch bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Đảng ủy, Ban Giám đốc Học viện và các phòng, ban chức năng đã tích cực, chủ động trong lãnh đạo, chỉ đạo, hướng dẫn và tổ chức các hoạt động

đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Đội ngũ giảng viên lý luận chính trị của Học viện đã tích cực đổi mới nội dung, phương pháp dạy học bám sát đối tượng người học theo nghề nghiệp đào tạo. Quá trình dạy học đã kết hợp giữa trang bị tri thức của Chủ nghĩa Mác - Lê nin, tư tưởng Hồ Chí Minh gắn với thực tiễn tình huống đạo đức nghề y, và phê phán các biểu hiện sai trái về chính trị, tư tưởng và chuyên môn nghiệp vụ. Kết hợp giữa giảng dạy với các hoạt động đối thoại, tổ chức diễn đàn, tọa đàm, các phong trào của đoàn viên, sinh viên để đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Đội ngũ giảng viên cùng với giảng dạy đã tích cực, chủ động viết bài, tham gia hội thảo, diễn đàn, viết bài, chia sẻ trên mạng xã hội nhằm định hướng dư luận tích cực trong cộng đồng và học viên, sinh viên.

Tuy nhiên, vẫn còn có giảng viên việc nhận thức và kỹ năng đấu tranh chống các quan điểm sai trái, thù địch trên môi trường số còn hạn chế. Năng lực số, kỹ thuật xác thực nguồn mở, kỹ thuật truyền thông học thuật đa nền tảng chưa thật sự toàn diện, có chiều sâu. Hiệu quả đấu tranh trên không gian mạng, trong các hoạt động ngoại khóa, trong các môn học lý luận chính trị còn chưa cao. Chưa có sự gắn kết tiêu chí đánh giá giảng dạy gắn với nghiên cứu khoa học và đấu tranh tư tưởng, lý luận một cách đầy đủ và chặt chẽ. Những hạn chế đó có cả nguyên nhân khách quan và nguyên nhân chủ quan. Để phát huy ưu điểm, khắc phục hạn chế cần thực hiện đồng bộ các giải pháp sau:

2.2. Giải pháp phát huy vai trò của giảng viên lý luận chính trị trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng ở Học viện Y - Dược học cổ truyền Việt Nam hiện nay

2.2.1. Nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể đối với phát huy vai trò của giảng viên lý luận chính trị trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng ở Học viện Y - Dược học cổ truyền Việt Nam hiện nay

Nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể là giải pháp quan trọng, là cơ sở tiên quyết để phát huy vai trò của giảng viên lý luận chính trị trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng ở Học viện Y - Dược học cổ truyền Việt Nam hiện nay. Giảng viên lý luận chính trị thuộc Khoa Khoa học cơ bản, nhưng để phát huy vai trò của họ đòi hỏi các chủ thể toàn Học viện tham gia.

Trước hết, Đảng ủy, Ban Giám đốc, các phòng chức năng và lãnh đạo các khoa thống nhất nhận thức rằng đấu tranh phản bác quan điểm sai trái

trên không gian mạng là nhiệm vụ chiến lược, gắn với sứ mạng đào tạo và nghiên cứu khoa học của Học viện. Các chỉ thị, nghị quyết của Đảng (như Nghị quyết 35-NQ/TW về bảo vệ nền tảng tư tưởng) phải được quán triệt sâu rộng tới từng giảng viên, sinh viên. Hoàn thiện quy định nội bộ về trách nhiệm của giảng viên lý luận chính trị trong công tác tư tưởng, trong đó nêu rõ vai trò phối hợp với Phòng Công tác chính trị và quản lý sinh viên, Trung tâm Công nghệ thông tin, Bệnh viện Tuệ Tĩnh và Viện Nghiên cứu Y-Dược cổ truyền Tuệ Tĩnh để phản bác thông tin sai trái liên quan tới y dược. Đưa tiêu chí tham gia đấu tranh tư tưởng vào đánh giá, thi đua của giảng viên và người học. Các khoa chuyên môn cần coi việc hưởng ứng, chia sẻ thông tin chính thống và phản bác tin giả là một phần trong nhiệm vụ của giảng viên, cán bộ y tế.

2.2.2. Thường xuyên, tích cực đào tạo, bồi dưỡng nâng cao phẩm chất, năng lực cho giảng viên lý luận chính trị trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng ở Học viện Y - Dược học cổ truyền Việt Nam hiện nay

Thực hiện giải pháp này chính là xây dựng đội ngũ giảng viên lý luận chính trị vừa hồng vừa chuyên có như vậy mới phát huy được vai trò của họ. Giảng viên lý luận chính trị vừa là nhà giáo vừa là “chiến sĩ trên mặt trận tư tưởng”. Do đó cần được trang bị đầy đủ kiến thức và kỹ năng:

Bồi dưỡng chuyên môn và cập nhật lý luận: Tổ chức các lớp bồi dưỡng về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam gắn với thực tiễn y dược; mời các chuyên gia đầu ngành và nhà nghiên cứu chính trị, y học thảo luận về vấn đề đạo đức nghề y, tự chủ bệnh viện, bảo hiểm y tế, và phương pháp phản biện khoa học.

Nâng cao năng lực số và kỹ năng truyền thông: Phối hợp với Trung tâm Công nghệ thông tin, Tạp chí Y Dược cổ truyền Việt Nam (VJMAP) tổ chức các khóa đào tạo về phân tích dữ liệu mạng xã hội, xác thực nguồn tin, kỹ năng viết bài và sản xuất video phản bác tin giả. WHO khuyến cáo việc chống thông tin sai lệch cần đi kèm nâng cao tư duy phản biện và kỹ năng số; do đó đây là yêu cầu cấp thiết.

Phát triển năng lực nghiên cứu và đấu tranh lý luận: Học viện cần giao nhiệm vụ nghiên cứu về thông tin sai lệch trong y dược cho đội ngũ giảng viên lý luận chính trị, hỗ trợ kinh phí dự án và khen thưởng kịp thời các công trình có hiệu quả.

Kết quả nghiên cứu phải được chuyển hóa thành tài liệu giảng dạy, seminar, bài viết để lan tỏa tới sinh viên và cộng đồng.

2.2.3. Tiếp tục đổi mới nội dung, phương pháp giảng dạy; gắn giảng dạy với nghiên cứu khoa học và bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng ở Học viện Y - Dược học cổ truyền Việt Nam hiện nay

Học viện Y - Dược học cổ truyền Việt Nam gồm các khoa và nhiều đơn vị trực thuộc như Bệnh viện Tuệ Tĩnh, Viện Nghiên cứu Y-Dược cổ truyền Tuệ Tĩnh. Đây là lợi thế để giảng viên lý luận chính trị đổi mới phương pháp:

Xây dựng học phần liên ngành: Kết hợp các bộ môn Lý luận chính trị, Y học lâm sàng, Dược, Khoa học cơ bản để xây dựng chuyên đề “Triết học và y đức”, “Chủ nghĩa Mác-Lê nin trong nghiên cứu dược liệu”. Các ca bệnh điển hình, kết quả nghiên cứu lâm sàng tại Bệnh viện Tuệ Tĩnh trở thành tình huống học tập, giúp sinh viên vừa học lý luận vừa hiểu rõ trách nhiệm bảo vệ nền tảng tư tưởng.

Ứng dụng phương pháp “học đi đôi với hành”: Tổ chức diễn đàn, tọa đàm về nhận diện, đấu tranh chống các quan điểm sai trái, thù địch, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Đây là nơi sinh viên và giảng viên cùng phân tích bài viết sai lệch về y dược, tra cứu nguồn tin và thực hành phản bác. Kết hợp với Trung tâm Thực hành tiền lâm sàng, giảng viên có thể xây dựng các mô phỏng thực tế gắn với nội dung lý luận.

Gắn nghiên cứu khoa học với giảng dạy: Khuyến khích giảng viên lý luận chính trị chủ trì hoặc tham gia đề tài nghiên cứu về lịch sử y dược, về vai trò của y học cổ truyền trong phát triển bền vững; đồng thời tích hợp kết quả nghiên cứu vào bài giảng. Nghiên cứu thực tiễn giúp bài giảng sinh động, thuyết phục và tạo cơ sở khoa học cho đấu tranh tư tưởng.

2.2.4. Hoàn thiện cơ chế chính sách, bảo đảm cơ sở vật chất, trang bị để phát huy vai trò giảng viên trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng ở Học viện Y - Dược học cổ truyền Việt Nam hiện nay

Để giảng viên lý luận chính trị phát huy hết vai trò, Học viện cần xây dựng một hệ thống hỗ trợ toàn diện:

Bổ sung, sửa đổi quy định về chức năng, nhiệm vụ của giảng viên lý luận chính trị: Rà soát và hoàn thiện các văn bản quy phạm nội bộ, đảm bảo giảng viên được quyền truy cập và sử dụng các nền tảng số, tham gia phát ngôn trên kênh chính thống của Học viện, đồng thời được bảo vệ về pháp lý khi tham gia phản bác luận điệu sai trái.

Đầu tư cơ sở vật chất và trang thiết bị: Trang bị phòng thu âm, studio mini để giảng viên sản xuất video, podcast; nâng cấp hệ thống mạng, thư viện điện tử, cơ sở dữ liệu nghiên cứu y dược và chính trị; cung cấp phần mềm phân tích mạng xã hội, công cụ chống tin giả. Điều này phù hợp với đặc thù Học viện là cơ sở đào tạo, nghiên cứu và bệnh viện.

Cơ chế đãi ngộ và động viên kịp thời: Ban Giám đốc cần có chế độ giảm định mức giờ dạy, hỗ trợ chi phí và khen thưởng vật chất cho giảng viên tích cực tham gia đấu tranh tư tưởng, viết bài nghiên cứu, chia sẻ nội dung chính thống; đồng thời xây dựng tiêu chí đánh giá, tuyển chọn giảng viên lý luận chính trị xuất sắc hằng năm.

Phát huy vai trò của các phòng chức năng: Phòng Tổ chức cán bộ, Phòng Công tác chính trị và quản lý sinh viên, Phòng Khoa học công nghệ và Hợp tác quốc tế... cần hỗ trợ giảng viên lý luận chính trị trong việc tổ chức hội thảo, tọa đàm, mời chuyên gia, ký kết hợp tác với các cơ sở nghiên cứu trong và ngoài nước để nâng cao trình độ và mở rộng diễn đàn viết về chính luận.

Việc nâng cao nhận thức, tăng cường bồi dưỡng, đổi mới nội dung giảng dạy và hoàn thiện cơ chế sẽ giúp đội ngũ giảng viên lý luận chính trị trở thành lực lượng nòng cốt trong đấu tranh phản bác quan điểm sai trái, thù địch, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng và uy tín của Học viện trong bối cảnh chuyển đổi số hiện nay.

III. KẾT LUẬN

Kỷ nguyên số mở ra cơ hội lớn cho việc chia sẻ tri thức, nhưng cũng đặt ra thách thức khi thông tin sai lệch về y dược lan truyền nhanh chóng, đe dọa uy tín khoa học và đạo đức nghề y. Học viện Y - Dược học cổ truyền Việt Nam, đơn vị công lập trực thuộc Bộ Y tế có sứ mạng đào tạo bác sĩ, dược sĩ, nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ y dược, vì vậy trở thành một tuyến đầu đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng, nơi giảng viên lý luận chính trị đóng vai trò then chốt. Trang bị bản lĩnh chính trị vững vàng, trình độ chuyên môn sâu, năng lực số và đạo đức nghề nghiệp, giảng viên lý luận chính trị mới đủ khả năng dẫn dắt sinh viên nhận diện và phản bác các quan điểm sai trái; đồng thời chuyển hóa bài học lý luận thành chuẩn mực y đức, tinh thần cống hiến và trách nhiệm cộng đồng. Những năm qua, Học viện đã đạt được nhiều kết quả, song vẫn tồn tại hạn chế về năng lực số và kỹ năng phản biện trên không gian mạng. Do đó, các giải pháp đồng bộ, từ nâng cao nhận thức, bồi dưỡng năng lực, đổi mới phương pháp, đẩy mạnh nghiên cứu đến hoàn thiện cơ chế chính sách, cần được triển khai quyết liệt. Khi những giải pháp này được thực hiện hiệu quả, Học viện Y - Dược học cổ truyền Việt Nam sẽ tiếp tục là lá chắn trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, xây dựng niềm tin khoa học và đạo đức nghề y, góp phần đào tạo đội ngũ thầy thuốc “vừa hồng vừa chuyên” phục vụ sự nghiệp chăm sóc sức khỏe nhân dân.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Chính trị (2018), *Nghị quyết số 35-NQ/TW về tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới*, Hà Nội.
2. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập I*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.140.
3. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập II*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.234.